

Krmmne vozy Strautmann na Slovensku začína predávať Biso Schrattenecker

Miešací krmmný voz s kvalitným zmiešaním krmiva Strautmann v tých istých podmienkach zvýšil v priebehu pol roka mliečnu úžitkovosť o 10 %. Výborný výsledok sa dosiahol presnejším naberaním jednotlivých komponentov dávky a lepším miešaním.

Výrobca miešacích krmmných vozov, rozhadzovačov organických hnojív a iného sypkého materiálu a zberacích vozov Strautmann je na Slovensku pomerne neznáma spoločnosť, ktorá až do októbra minulého roka nemala u nás zastúpenie. Niekoľko krmmných vozov síce u nás aktívne pracuje, ale až Biso Schrattenecker prevzal oficiálne zastúpenie tejto rodinnej firmy s oficiálnym názvom B. Strautmann & Söhne GmbH u. Co. KG so sídlom v západonemeckom Osnabrücker.

Za dvoma krmmnými vozmi Strautmann sme sa vybrali do Maďarska na jednu farmu s mliečnym a jednu farmu s mäsovým dobytkom. Do Maďarska aj preto, že tuná je už značka významne etablovaná a poľnohospodári ju považujú za špičku. A nielen preto, že ju možno považovať za „domácu“, keďže vyrába podvozkové sekcie v obci Mátravák neďaleko slovenských hraníc. Úspechu vďačí kvalite produkcie, výbornému servisnému pokrytiu a modulárnej stavbe, keď aj staré stroje možno nadstavbami objemovo zväčšiť. Zástupca Strautmannu pre Maďarsko Károly Keller hovorí, že mnohí poľnohospodári prevádzkujú aj 15 – 20 ročné stroje s pôvodnými prevodmi, vaňami, na ktorých menia len opotrebitelné diely ako nože na závitovkách a frézach.

Agro Q v maďarskom Švajčiarsku

Prvou zástavkou v Maďarsku bola farma Agro Q v obci Pénzesgyőr neďaleko Veszprému. Hlboké lesy popretínané lúkami a pasienkami a svahovitý terén – akoby sme sa nenachádzali u našich južných susedov. Domáci to s úsmevom označujú ako maďarské Švajčiarsko. Ideálne prostredie pre chov hospodárskych zvierat, navyše podporené asi 900 mm zrážok ročne.

V týchto podmienkach pred štyrmi rokmi založil svoj šľachtiteľský chov plemena charolais Dr. Miklós Barna, ktorý súčasne prevádzkuje podnik s 1 300 ha ornej pôdy. Hospodári na 400 ha trvalých trávnych porastov s kompletne vybudovaným oplôtkovým hospodárstvom, doplnené o 100 ha lesa.

Jedno z najväčších stád plemena charolais v Maďarsku

Šľachtiteľský chov začal Dr. Miklós Barna zostavovať pred štyrmi rokmi nákupom 125 kusov z domácich chovov. Momentálne chová 300 kráv a 100 ďalších kusov býkov a mladého dobytku. Celoročný priemer stáda 300 kusov ho radí medzi prvých päť najväčších chovateľov v krajine. Ale to nie

je všetko. Tento rok investoval do 6 špičkových býkov pôvodom z Francúzska a plánuje nakúpiť aj jalovice ako ďalší stupienok pre navýšenie stáda na 900 kusov, čo je maximálna plánovaná kapacita ustajňovacích objektov. Z nových maštali a skladu pre objemové krmivo ešte stále cítia novotu, ale aj značné investície.

Po vybudovaní nových objektov, čo ma-

jiteľa časovo zaťažovalo, sa momentálne zameria na zvyšovanie úžitkovosti a obchodnú stránku. Zvieratá predáva v živom a ako sám hovorí, ide o najmenej výhodný spôsob. Na kvalitnom hovädzom mäse si chutnajú v Turecku a ďalších arabských krajinách. Podrobnejšie plány, ako zvýšiť profit z dobytky ale neprezradil.

Dvaja zamestnanci a nový kŕmny voz

Prírodné podmienky umožňujú takmer celoročnú pastvu. V zimnom nepriaznivom období dobytky presúvajú do maštali, býky sa v nich chovajú celoročne. Technológia a chovateľské prostredie umožňuje starostlivosť iba dvoma zamestnancami, ktorým pri výrobe objemových krmív vypomáhajú pra-

covníci z podniku s rastlinnou výrobou. „Som hrdý nato, že o chov na takej úrovni sa starajú iba dvaja ľudia,“ hovorí Dr. Miklós Barna.

Efektívnosť výroby a výborné chovateľské výsledky idú ruka v ruku s modernou technikou, napríklad aj s miešacím kŕmny vozom Strautmann. To, že sa v Pénzesgyőri etablovala technika Strautmann, nie je dielom náhody, ale dlhotrvajúcim výberom a zvažovaním viacerých aspektov.

Výber miešacieho kŕmneho voza

Majiteľ farmy pri výbere najskôr od ďalších chovateľov a zo zdrojov ako videá na internete zisťoval názory a skúsenosti na miešacie kŕmne vozy. Z viacerých názorov najviac pozitívnych bodov dostala nemecká značka červeno-zelených vozov.

Na základe toho zakúpil použitý voz Strautmann a pred kúpou jeho novšieho a výkonnejšieho nasledovníka otestoval aj maďarské zastúpenie značky a servis. Zvyčajné pravidlo, že servisovať individuálne dovezený stroj predajnej firmy príliš nechcú, toto v prípade Strautmannu v Maďarsku neplatilo. Naopak, ochota a ústretovosť dali novému Strautmannu na farmu vstupenku.

Tretí kŕmny voz na farme

Na farme síce používajú už tretí voz značky, ale jediným dôvodom výmen bol nárast počtu zvierat. Napriek takmer celoročnému paseniu sa kŕmny voz na farme nenudí. Denne miešajú a kŕmia 5 skupín

zvierat, pričom jedna dávka pozostáva z približne 8 komponentov.

Najstarší krmný voz na farme Verti-Mix 1250 s dátumom výroby 2004 stál pri rozbehu farmy. Momentálne čaká na kupca. Majiteľ farmy s ním vyjadril spokojnosť a jediným dôvodom jeho výmeny bola nedostatočná kapacita zásobníka. Nahradil ho takisto ťahaný Verti-Mix 2000 kúpený ako používaný s dátumom výroby 2007, ktorý si aj po zakúpení novinky ponechajú v zálohe.

Na základe štvorročných skúseností so značkou Strautmann tento rok zakúpili nový dvojzávitkový stroj Verti-Mix 2401. Dôvod nového voza vysvetlil majiteľ – zväčšiť objem zásobníka z 12 m³ na 19 m³ z dôvodu plánovaného zvyšovania stavov zvierat.

Skúsenosti so Strautmann Verti-Mix 2401

Pre 900 zvierat stál za zváženie aj samohybný voz, ale majiteľ hovorí ako o zbytočných prvotných nákladoch, ktorých je návratnosť v prípade mäsového dobytká otázná. Na ťahanie použili starší Fendt 936 s výkonom ďaleko prevyšujúcim výrobcom odporúčaných 120 kW. V Pénzesgyőri to zdôvodňujú aj extrémne svahovitými podmienkami. Z toho dôvodu vybrali Verti-Mix 2401 na dvoch nápravách.

Novinka si poradí aj s celým balíkom sena, čím na farme ušetrí jednu operáciu a stroj – rozdružovač. Miešacie závitovky si s ním dokonale poradia.

A ak sa podnikaniu bude dariť a v budúcnosti navýšia stavy dobytká? Nič sa ne deje, Strautmann zohľadňuje pri návrhoch svojich strojov aj tento aspekt a umožňujú aj dodatočne nadstavbami vysokými 180 alebo 360 mm zvýšiť objem zásobníka. V prípade tohto voza na 21,5, resp. 24 kubíkov.

Dr. Miklós Barna chváli Verti-Mix: „Dosa-huje jednu z najlepších kvalít miešania, aké som kedy videl, a to za krátky čas. Znižuje spotrebu nafty, čas práce a mzdy a zvyšuje úžitkovosť.“

Zľava zootechnik István Halász, zástupca Biso Schrattenecker Tomáš Bozsóky, zástupca Strautmann pre Maďarsko Károly Keller a zástupcovia Biso Schrattenecker Václav Štursa ml. a Richard Manet.

Voz s objemom 19 m³ možno zvýšiť nadstavbami (aj dodatočne) na 21,5, resp. 24 m³. Výhodné pri raste farmy a počtu zvierat. Dve závitovky si poradia aj s celým balíkom, čo ušetrí jeden rozdružovač.

Mliečna farma Agro-Taks Kft.

Kým mäsový dobytok až takú precíznosť v presnosti jednotlivých komponentov v dávke nepotrebuje, tak mliečny dobytok na zmeny dávky reaguje oveľa háklivejšie s okamžitým ekonomickým dopadom. Potvrzuje to aj zootechnik István Halász z Agro-Taks z mestečka Taksony neďaleko Budapešti.

Na farme chovajú holštajnský dobytok, celkovo 650 kusov, z čoho je 320 dojníc. S chovom začali v roku 2002 a od roku 2010 majú štatút šľachtiteľského chovu. Bežná úžitkovosť činí na dojniciu 35 l za deň. Krmovinovú základňu čerpajú z 350 ha poľnohospodárskej pôdy, na ktorej dominantne pestujú silážnu kukuricu, ďalej pšenicu a triticales. Lucernu do senáží nakupujú.

Správny voz až na štvrtý pokus

V Agro-Taks začínali s ťahanými krmnými vozmi s horizontálnou miešacou závitovkou. Ďalší ťahaný voz inej značky vyme-

Kvôli svahovitým podmienkam vybrali dvojítu nápravu. V poradí už tretí voz Strautmann na farme ťahá luxusný z rastlinnej výroby vyradený Fendt 936.

Strautmann Verti-Mix na farme s dobytkom bez trhovej produkcie mlieka.

Pod kabínou sa nachádza elektrická zásuvka pre ohrev motora (chladiacej kvapaliny) na 60°C. Ak špecifikujete do výroby, ohrievať môžete aj hydraulický olej. Na pravej fotke takisto pekný detail – v mierke integrovaný teplomer oleja. Elektrické a hydraulické rozvádzače integrované do jedného miesta s popisom funkcií. V prípade poruchy hydrauliky tam nájdete príslušný rozvádzač a spustíte piest manuálne.

nili kvôli nedostatočnej kapacite a potrebe dvoch ľudí počas kŕmenia, čo vyhodnotili ako neefektívne. Hlavným argumentom pre zvýšenie výkonnosti bolo a je aj v Maďarsku nedostatok ľudí ochotných pracovať v živočíšnej výrobe. Volili preto samohybný stroj Strautmann Sherpa 140, veľkosti špecifikovaný podľa rozmerov maštali a počtu zvierat. Sherpa kŕmi dva razy za deň celkovo 6 kategórií zvierat s asi 12 komponentami.

Presnosť dávkovania Sherpou

Strautmann hovorí o Sherpe ako o malom kompaktnom modeli samohybného voza určeného pre farmy do 600 zvierat. Ide o cenovo dostupný model, asi o 30 % lacnejší ako jeho väčší bratia, pričom sa funkčnosťou od nich vôbec nelíši.

István Halász ako správny zooteknik vie, že každá výraznejšia zmena či kolísanie dávkovania môže spôsobiť črevné problémy súčasne so znížením úžitkovosti. Práve Sherpa v tomto ohľade vyniká.

Po nabití komponentu v požadovanej hmotnosti upozorňuje obsluhu zvukový signál – dávkovanie prestáva okamžite, ako dá obsluha ruku preč z ovládania. Možná je aj reverzácia dopravníka, ktorá nadbytočný komponent vráti naspäť. Polročné skúsenosti s vozom ukázali, že s čelnou frérou sa lepšie kontroluje dávkovanie v porovnaní so zadným naberacím čelom, ktoré odľahčuje senzory na meranie hmotnosti. Priamy výhľad po krátkom zoznamení sa so strojom zlepšuje odhad obsluhy, čo takisto ovplyvňuje presnosť. Mimochodom, pod zásobníkom sa nachádzajú štyri tenzometre.

Dávka nabitá a zmiešaná za 20 minút

V Taksone dokážu pripraviť dávku za 20 minút. Aby tento čas dosiahli, zlisované balíky uvoľňujú, aby sa nemuseli frézovať. Počas kŕmenia obsluha aktívne využíva dvojicu otáčok závitoviek. Vyššími zmiešava drobné komponenty, aby následne pri nabití objemových krmív otáčky znížila.

Pre rýchlejšie naberanie slamy frérou balík rozdrúžili. Miešacia závitovka pracuje v dvoch rýchlostiach, ktoré môže obsluha meniť počas miešania.

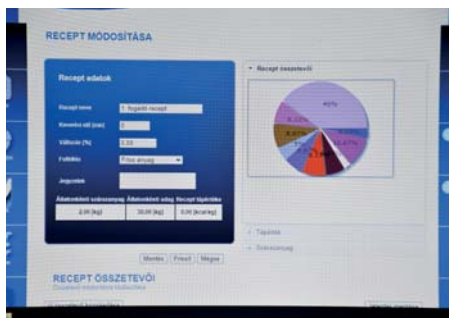

Strautmann hovorí o vrátení nákladov za kŕmny voz v priebehu troch rokov z dôvodu nižších nákladov a vyššej úžitkovosti.

V podstate okamžite, ako sú komponenty nabraté a voz sa dostane k zvieratám, sú aj zmiešané v požadovanej kvalite. Dopravníky pre kŕmenie špecifikujete podľa podmienok, v prípade tohto stroja nemusel byť montovaný ďalší dopravník pre kŕmenie do žlabov.

Technická špecifikácia

Strautmann vyrába množstvo variácií kŕmnych vozov, ktoré kvôli priestoru v našom článku neuvádzame, ale môžete si ich vyhľadať na webovej stránke predajcu BISO Schrottenecker, s.r.o. Každopádne Sherpa sa vyrába v dvoch modeloch, líšiacich sa jedine výškou zásobníka a z toho vyplývajúcej veľkosti 12, resp. 14 m³. Poháňa ich 4 valcový motor John Deere s výkonom 104 kW/ 141 k. Motor podľa výrobcu pracuje pri 70 – 80 % zaťaženi, čo zvyšuje jeho hospodárnosť. Polročné skúsenosti v Maďarsku ukázali, že za motohodinu prevádzky spotrebuje 8,5 l nafty. Na farme alebo po ceste sa presúva rýchlosťou 15 km za hodinu, na želanie až 25. Všetky pracovné časti vrátane pojazdu majú hydropohon. Zaujímavosťou je reverzácia pohybu dopredu – dozadu iba voľbou pedálu.

Na najnovšej generácii vozov Sherpa sa menia a spätne kontrolujú kŕmne dávky pomocou wifi siete.

Zootechnik István Halász oceňuje kvalitu miešania. Za pol rok používania Sherpy stúpila denná úžitkovosť z 31 – 32 l na dojniciu na 35 – 36 l.

Zvýšenie úžitkovosti a zníženie pracovných nákladov

V januári so starším kŕmnym vozom dosahovali v Taksone úžitkovosť 31 – 32 litrov mlieka na dojniciu. „Odkedy používame na kŕmenie Sherpu, stúpila úžitkovosť na 35 – 36 l iba z dôvodu výborného premiešania krmíva. Kvalitne pripravené krmivo zlepšilo úžitkovosť aj v horúcich dňoch. Kým v teplých uplynulého roku klesala na 27 l, tento rok to bol nižší pokles na 33 l. A to všetko za polovičný čas a iba s jedným človekom,“ chváli polročné skúsenosti so Sherpou zootechnik.

Záverom: Miešacie kŕmne vozy Strautmann, ako ukazujú príklady dvoch podnikov v Maďarsku, dosahujú výbor-

nú kvalitu miešania za veľmi krátky čas. Strautmann ako ďalší hlavný argument v prospech svojich výrobkov uvádza dlhú životnosť hlavných komponentov stroja, ale predovšetkým vysokú mieru návratnosti. Ušetrená nafta a náklady na obsluhu, zvýšenie úžitkovosti a výkonnosti navráti podľa praktikov náklady na kŕmny voz Strautmann do troch rokov.

■ **Marián Kukučka**
Moderná mechanizácia
v poľnohospodárstve®

Zastúpenie Strautmann pre Slovensko

Biso Schrottenecker nadviazal obchodné partnerstvo so Strautmannom na jeseň v roku 2019. A čo hovorí na spoluprácu Václav Štursa mladší? „Môžem potvrdiť všetko, čo platí aj v Maďarsku. Strautmann je firma s nemeckou precíznosťou a platí to aj v prípade dodávky náhradných dielov, servisnej a zákazníckej podpory, o čom sme sa presvedčili aj na nami servisovaných strojoch. Dostávame podporu od zastúpenia pre Maďarsko v podobe Károlyho Kellera, ale aj priamo z výrobných závodov o špecifických servisných úkonoch. Poľnohospodár je pre Strautmannu partnerom.“

Strautmann však vyrába aj kvalitné samozberacie a senážne vozy, rozmetadlá maštalného hnoja či dopravnú techniku, z ktorej je zvlášť zaujímavý Aperion s podlahovým pásovým dopravníkom pre šetrné zaobchádzanie s chúlolistivými produktami.

Strautmann Sherpa je samohybný kŕmny voz pre farmy do 600 zvierat, ktorý pri lepšej cenovke ponúka všetky dôležité vymoženosti väčších vozov.